

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан соціально-гуманітарного факультету

Оксана ГОМОТЮК
« 31 » 08 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ
« 31 » 08 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ІННІСТ

Святослав ПРИЗУБ
« 31 » 08 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни
«ОСНОВИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ»

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність – 012 Дошкільна освіта

Освітньо-професійна програма – Дошкільна освіта. Інклюзивна освіта.

кафедра освітології і педагогіки

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, КПЗ (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
Денна	1	2	32	14	3	8	62	120	2
Заочна	1	2	8	4	-	-	108	120	3

31.08.2023р.

Тернопіль – 2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка», спеціальності 012 «Дошкільна освіта», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 10 від 23 червня 2023 р.).

Робочу програму склала д.пед.н., професор кафедри освітології і педагогіки **Лілія РЕБУХА**.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри освітології і педагогіки (протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.).

**Завідувач кафедри,
д.пед.н., проф.**

Лілія РЕБУХА

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 012 «Дошкільна освіта» (протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.).

**Голова групи забезпечення
спеціальності, к.е.н., доцент**

Ірина БІЛОУС

**Гарант освітньої програми,
к.е.н., доцент**

Ірина БІЛОУС

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Основи спеціальної педагогіки»

1. Опис дисципліни «Основи спеціальної педагогіки»

Дисципліна « Основи спеціальної педагогіки »	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4	Галузь знань – 01 «Освіта/Педагогіка»	Статус дисципліни Професійна підготовка Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – 012 «Дошкільна освіта» Освітньо-професійна програма – Дошкільна освіта. Інклюзивна освіта	Рік підготовки: <i>Денна – 1 курс</i> <i>Заочна – 1 курс</i> Семестр: <i>Денна – 2 семестр</i> <i>Заочна – 2 семестр</i>
Кількість змістових модулів – 3	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції: <i>Денна – 32</i> <i>Заочна - 8</i> Практичні заняття: <i>Денна – 14</i> <i>Заочна – 4</i>
Загальна кількість годин <i>денна – 120 год.</i> <i>заочна – 120 год.</i>		Самостійна робота: <i>Денна – 70 (в тому числі тренінг, КПЗ – 6 год.)</i> <i>Заочна – 108</i> Індивідуальна робота <i>Денна – 4</i>
Тижневих годин – 8 год., <i>з них аудиторних – 4 год.</i>		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Основи спеціальної педагогіки»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи спеціальної педагогіки» є висвітлення основних мети, цілей, завдань спеціальної педагогіки; категорій та принципів спеціальної педагогіки, міжпредметних зв'язків; класифікації осіб з порушеннями розвитку; закономірностей та особливостей розвитку, виховання та навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку (порушення зору, слуху,

мовлення, опорно-рухового апарату, затримка психічного розвитку, розумова відсталість, аутизм, складні порушення та ін.).

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

- ознайомлення студентів із теоретичними знаннями щодо загальної характеристики різних категорій дітей з психофізичними порушеннями, етіології, механізмів, симптоматики, класифікації, динаміки протікання даних порушень за умов цілеспрямованого навчання та виховання;
- ознайомлення студентів зі станом соціальної політики України на сучасному етапі щодо розвитку спеціальної освіти, надання допомоги та освітніх послуг дітям з особливими освітніми потребами, їх захисту та ін.;
- ознайомлення з метою, завданнями, основними категоріями спеціальної педагогіки; формування у студентів понятійно-категоріального апарату дисципліни;
- набуття знань особливостей і специфіки діяльності спеціальних закладів освіти;
- ознайомлення зі змістом педагогічної діяльності педагога;
- визначення потенційних можливостей розвитку особистості з порушеннями психофізичного розвитку за умови навчання у спеціальному навчальному закладі та під час відвідування масових шкіл;
- визначення основних підходів щодо підвищення ефективності спеціальної освіти в Україні на сучасному етапі;
- прогнозування перспектив розвитку системи спеціальної та інклюзивної освіти в Україні;
- аналізувати стан соціальної політики України щодо розвитку спеціальної та інклюзивної освіти;
- аналізувати стан досліджуваності проблеми; вивчати нові досягнення у галузі спеціальної педагогіки;
- опрацьовувати наукову та методичну літературу з проблем вивчення особливостей розвитку дітей з психофізичними порушеннями;
- вивчати передовий педагогічний досвід щодо навчання та виховання у школах з

інклюзивним навчанням, спеціальних навчальних закладах;

- використовувати різні спеціальні технічні засоби, які допомагають дітям з порушеннями психофізичного розвитку в їх соціалізації та адаптації в умовах освітніх закладах;
- уміти визначити зміст, методи і оптимальні структурно-організаційні форми здійснення професійної діяльності з дітьми з особливими потребами;
- уміння проектувати індивідуальну освітню траєкторію учнів з особливими потребами.

2.3. Передумови для вивчення дисципліни «Основи спеціальної педагогіки».

Вивчення «Основи спеціальної педагогіки» розпочинається на початковому етапі опанування освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта. Інклюзивна освіта» та спирається на знання студентами основ біології, основ здоров'я, суспільствознавчих шкільних предметів.

Дисципліна передбачає наявність знань із суміжних дисциплін: «Основи колекційної педагогіки», «Дошкільної педагогіки», «Дитяча та педагогічна психологія», цілеспрямованої роботи над вивченням спеціалізованої літератури, використання інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізування та використання інформації з різних джерел, активності на лекціях і практичних заняттях, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань.

2.4. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни «Основи спеціальної педагогіки».

Вивчення дисципліни забезпечує формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей:

ЗК-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

СК-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність,

СК-22 Здатність демонструвати розуміння інклюзивних цінностей, уміння розпізнавати та враховувати різноманітність осіб, здійснювати індивідуальний супровід в освітньому процесі.

2.5. Результати навчання

ПР-7. Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПР-8. Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

ПР-10. Бути знайомим з програмою раннього втручання, розуміти можливості опори на нього в подальшій роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.

ПР-18. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

ПР-19. Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини.

ПР-20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

ПР-21. Розробляти індивідуальні програми соціалізації й адаптації дітей раннього і дошкільного віку.

2.6. Матеріально-технічне забезпечення.

Технічні засоби (мультимедійне устаткування, комп'ютери), обладнання, прилади та інструменти (тематичні стенди, таблиці, дидактичні матеріали).

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Спеціальна педагогіка в контексті дошкільного виховання

Тема 1. Спеціальна освіта в Україні та модернізація освітньої галузі. Історія становлення та розвитку спеціальної освіти

1. Актуальні проблеми сьогодення щодо розвитку осіб з порушеннями Система спеціальної освіти в Україні: характерологічні ознаки.
2. Модернізація освіти України: основні шляхи та засоби упровадження змін.
3. Зародження спеціальної освіти: історія відкриття перших спеціальних установ для осіб з порушеннями.
4. Соціум та люди з порушеннями розвитку. Етапи становлення спеціальної освіти.
5. Розвиток спеціальної освіти 1970-х-1990х рр.
6. Актуальні проблеми сьогодення щодо системи спеціальної освіти.

Тема 2. Спеціальна педагогіка в системі наукових знань : теоретичні та методологічні основи.

1. Зміст спеціальної педагогіки: альтернативні підходи.
2. Генезис наукових досліджень проблеми розвитку спеціальної освіти. Загально-педагогічні принципи у спеціальній педагогіці.
3. Спеціальна педагогіка як наука. Актуальні питання спеціальної педагогіки. Основні мета, завдання, об'єкт та предмет дослідження
4. Категорії спеціальної педагогіки
5. Міжпредметні зв'язки спеціальної педагогіки.

Тема 3. Основні принципи корекційно-розвивальної роботи з учнями з порушеннями розвитку в загальноосвітньому просторі.

1. Зміст та сутність корекційно-розвивальної роботи.
2. Мета та завдання корекційно-розвивальної діяльності педагогів з учнями з ООП.
3. Характеристика принципів спеціальної корекційно-розвивальної діяльності.

Тема 4. Діти з особливими потребами як суб'єкт спеціальної педагогіки. Класифікація видів порушень психофізичного розвитку дітей

1. Зміст поняття «особливі потреби», «порушення розвитку».

2. Норма та відхилення від норми: характеристика порушень.
3. Розвиток психіки, емоційної та когнітивної сфери дітей з ООП.
4. Класифікація видів порушень психофізичного розвитку особистості. Основні напрями та принципи роботи з дітьми з ООП.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Загальні та специфічні закономірності розвитку дітей з різними нозологіями

Тема 5. Психолого-педагогічна характеристика учнів із різними видами порушень розвитку: загальні та специфічні закономірності розвитку дітей з різними нозологіями.

1. Діти з порушеннями слуху: симптоматика, специфіка порушення, закономірності розвитку
2. Діти з порушеннями зору: симптоматика, специфіка порушення, закономірності розвитку
3. Діти з порушеннями психічного розвитку та розладами аутистичного спектру: симптоматика, специфіка порушення, закономірності розвитку
4. Діти з затримкою розумового розвитку: симптоматика, специфіка порушення, закономірності розвитку
5. Діти з гіперактивністю та дефіцитом уваги: симптоматика, специфіка порушення, закономірності розвитку: симптоматика, специфіка порушення, закономірності розвитку
6. Діти з порушеннями опорно-рухового апарату: симптоматика, специфіка порушення, закономірності розвитку
7. Діти з порушеннями мовлення: види мовленнєвих порушень, симптоматика, специфіка спеціальної роботи, закономірності розвитку особистості.

Тема 6. Загальні вимоги до організації і змісту корекційно-розвивального педагогічного процесу: особливості реалізації завдань спеціальної освіти та вимоги щодо організації та здійснення психолого-педагогічного супроводу дітей з порушеннями розвитку в загальноосвітньому просторі.

1. Соціокультурні основи навчання та виховання дітей з порушеннями розвитку.
2. Основні вимоги до організації навчання дітей з порушеннями розвитку, що потребують корекційно-розвивального супроводу.

3. Специфіка діяльності команди фахівців щодо розвитку дітей зі складними видами порушень.
4. Зміст поняття психолого-педагогічний супровід учнів з ООП
5. Команда психолого-педагогічного супроводу учнів з ООП: особливості діяльності, завдання, напрямки
6. Служби раннього втручання: основні завдання, принципи організації, технології.
7. Вимоги до організації психолого-педагогічного супроводу дітей з порушеннями розвитку

Тема 7. Особливості індивідуалізації розвитку, навчання і виховання дітей з особливими потребами

1. Потрфолю учнів як засіб оцінювання індивідуальних досягнень
2. Особистісно-орієнтований підхід щодо навчання, виховання та розвитку осіб з порушеннями.
3. Специфіка складання психолого-педагогічної характеристики учня з порушеннями розвитку. Діагностування рівня розвитку учнів з різними видами порушень.
4. Індивідуальна програма розвитку особистості з ООП.

Тема 8. Форми співпраці навчальних закладів та родин, що виховують дітей з порушеннями розвитку. Використання інноваційних технологій навчання, виховання, розвитку та корекційно-розвивальної роботи з дітьми з особливими потребами

1. Надання ранньої допомоги родинам дітей з ООП. Етапи раннього втручання.
2. Форми співпраці навчального закладу та сімей. Індивідуальні програми раннього втручання.
3. Види терапій та їх використання у процесі розвитку дітей з порушеннями.
4. Професійна компетентність педагога у процесі навчання та виховання осіб з ООП. Сутність, структура та функції методів спеціального навчання
5. Критерії вибору методів та педагогічних технологій навчання осіб з порушеннями розвитку. Інноваційна діяльність педагога у роботі з учнями з порушеннями розвитку

Тема 9. Професійний розвиток спеціального педагога. Передовий досвід

спеціального навчання осіб з ООП. Видатні дефектологи та спеціальні педагоги та їх внесок у розвиток спеціальної педагогіки. Сучасні системи освіти осіб з порушеннями розвитку.

1. Основні завдання професійної діяльності спеціального педагога. Специфіка педагогічної діяльності та вимоги до особистості педагога.
2. Самоосвіта та підвищення рівня професійної майстерності педагога як запорука успіху спеціального навчання осіб з порушеннями розвитку.
3. Передовий досвід європейських країн щодо становлення та розвитку спеціальної освіти. Видатні дефектологи минулого та сучасності: внесок у розвиток спеціальної педагогіки. Наукові дослідження про проблеми розвитку спеціальної педагогіки.
4. Діяльність медико-соціальних-психолого-педагогічних пунктів: основні мета та завдання.
5. Види спеціальних установ та зміст діяльності (логопедичні пункти, ПМПК, ПМСЦ, діагностичні та реабілітаційні центри, служби раннього втручання) Специфіка комплектування спеціалізованих установ. Підготовка кадрів для спеціальних установ.

4. Структура вивчення дисципліни «Основи спеціальної педагогіки» денна/заочна форма навчання

Назва теми	Кількість годин										Контрольні заходи
	Лекції		Практ. заняття		Самост. робота		ІРС		Тренінг, КПЗ		
	ДФН	ЗФН	ДФН	ЗФН	ДФН	ЗФН	ДФН	ЗФН	ДФН	ЗФН	
Змістовий модуль 1.											
Спеціальна педагогіка в контексті дошкільного виховання											
Тема 1. Спеціальна освіта в Україні та модернізація освітньої галузі. Історія становлення та розвитку спеціальної освіти	4	2	2		7	12					Презентації результатів виконаних завдань
Тема 2. Спеціальна педагогіка в системі наукових знань : теоретичні та методологічні основи.	4		2		7	12			1		Презентації результатів виконаних завдань
Тема 3. Основні принципи корекційно-розвивальної роботи з	2		1		7	12	1		0,5		Тести, вправи, презентації результатів

учнями з порушеннями розвитку в загальноосвітньому просторі.										виконаних завдань
Тема 4. Діти з особливими потребами як суб'єкт спеціальної педагогіки. Класифікація видів порушень психофізичного розвитку дітей	4	2	1	2	7	12	1	0,5		Тести, вправи, презентації результатів виконаних завдань
Змістовий модуль 2.										
Загальні та специфічні закономірності розвитку дітей з різними нозологіями										
Тема 5. Психолого-педагогічна характеристика учнів із різними видами порушень розвитку: загальні та специфічні закономірності розвитку дітей з різними нозологіями.	2		2		7	12		1		Тести, вправи, презентації результатів виконаних завдань
Тема 6. Загальні вимоги до організації і змісту корекційно-розвивального педагогічного процесу: особливості реалізації завдань спеціальної освіти та вимоги щодо організації та здійснення психолого-педагогічного супроводу дітей з порушеннями розвитку в загальноосвітньому просторі.	4	2	2		7	12				Тести, вправи, презентації результатів виконаних завдань
Тема 7. Особливості індивідуалізації розвитку, навчання і виховання дітей з особливими потребами	4		2		7	12				Тести, вправи, презентації результатів виконаних завдань
Тема 8. Форми співпраці навчальних закладів та родин, що виховують дітей з порушеннями	4		1		7	12		1		Тести, вправи, презентації результатів виконаних завдань

розвитку. Використання інноваційних технологій навчання, виховання, розвитку та корекційно- розвивальної роботи з дітьми з особливими потребами											
Тема 9. Професійний розвиток спеціального педагога. Передовий досвід спеціального навчання осіб з ООП. Видатні дефектологи та спеціальні педагоги та їх внесок у розвиток спеціальної педагогіки. Сучасні системи освіти осіб з порушеннями розвитку.	4	2	1	2	8	12	1		1		Тести, вправи, презентації результатів виконаних завдань
Разом	32	8	14	4	64	108	3	-	6		
Підсумковий контроль	Екзамен										

5. Тематика практичних занять.

Практичне заняття 1. Спеціальна освіта в Україні та модернізація освітньої галузі

Мета: Ознайомитися та проаналізувати державні освітні документи: стандарти та конституційні статті, концепції про освіту.

Практичне заняття 2. Історія становлення та розвитку спеціальної освіти

Мета: Ознайомитися та проаналізувати розвиток спеціальної освіти в історичному контексті.

Практичне заняття 3. Спеціальна педагогіка в системі наукових знань :
теоретичні та методологічні основи

Мета: Ознайомитися та проаналізувати теоретичні та методологічні основи спеціальної педагогіки в системі наукових знань.

Практичне заняття 4. Спеціальна педагогіка як наука: об'єкт, предмет, мета, основні категорії та завдання

Мета: Ознайомитися та проаналізувати об'єкт, предмет, мета, основні категорії та завдання спеціальної педагогіки

Практичне заняття 5. Основні принципи корекційно-розвивальної роботи з учнями з порушеннями розвитку в загальноосвітньому просторі

Мета: Ознайомитися та проаналізувати основні принципи корекційно-розвивальної роботи з учнями з порушеннями розвитку в загальноосвітньому просторі.

Практичне заняття 6. Діти з особливими потребами як суб'єкт спеціальної педагогіки. Класифікація видів порушень психофізичного розвитку дітей

Мета: Ознайомитися та проаналізувати класифікацію видів порушень психофізичного розвитку дітей

Практичне заняття 7. Психолого-педагогічна характеристика учнів із різними видами порушень розвитку: загальні та специфічні закономірності розвитку дітей з різними нозологіями

Мета: Ознайомитися та проаналізувати загальні та специфічні закономірності розвитку дітей з різними нозологіями

Практичне заняття 8. Загальні вимоги до організації і змісту корекційно-розвивального педагогічного процесу: особливості реалізації завдань спеціальної

освіти

Мета: Ознайомитися та проаналізувати особливості реалізації завдань спеціальної освіти

Практичне заняття 9. Вимоги щодо організації та здійснення психолого-педагогічного супроводу дітей з порушеннями розвитку в загальноосвітньому просторі.

Мета: Ознайомитися та проаналізувати вимоги щодо організації та здійснення психолого-педагогічного супроводу дітей з порушеннями розвитку в загальноосвітньому просторі.

Практичне заняття 10. Особливості індивідуалізації розвитку, навчання і виховання дітей з особливими потребами

Мета: Ознайомитися та проаналізувати особливості індивідуалізації розвитку, навчання і виховання дітей з особливими потребами

Практичне заняття 11. Форми співпраці навчальних закладів та родин, що виховують дітей з порушеннями розвитку.

Мета: Ознайомитися та проаналізувати форми співпраці навчальних закладів та родин, що виховують дітей з порушеннями розвитку.

Практичне заняття 12. Використання інноваційних технологій навчання, виховання, розвитку та корекційно-розвивальної роботи з дітьми з особливими потребами

Мета: Ознайомитися та проаналізувати інноваційні технології навчання, виховання, розвитку та корекційно-розвивальної роботи з дітьми з особливими потребами

Практичне заняття 13. Професійний розвиток спеціального педагога

Мета: Ознайомитися та проаналізувати особливості професійного розвитку

спеціального педагога

Практичне заняття 14. Передовий досвід спеціального навчання осіб з ООП. Видатні дефектологи та спеціальні педагоги та їх внесок у розвиток спеціальної педагогіки.

Мета: Ознайомитися та проаналізувати передовий досвід спеціального навчання осіб з ООП

Практичне заняття 15. Сучасні системи освіти осіб з порушеннями розвитку.

Мета: Ознайомитися та проаналізувати сучасні системи освіти осіб з порушеннями розвитку

7. Самостійна робота.

№ п/п	Тематика	К-сть годин	К-сть годин
		ДФН	ЗФН
1.	Тема 1. Спеціальна освіта в Україні та модернізація освітньої галузі	7	12
2.	Тема 2. Історія становлення та розвитку спеціальної освіти	7	12
3.	Тема 3. Спеціальна педагогіка в системі наукових знань : теоретичні та методологічні основи	7	12
4.	Тема 4. Спеціальна педагогіка як наука: об'єкт, предмет, мета, основні категорії та завдання	7	12
5.	Тема 5. Основні принципи корекційно-розвивальної роботи з учнями з порушеннями розвитку в загальноосвітньому просторі	7	12
6.	Тема 6. Діти з особливими потребами як суб'єкт спеціальної педагогіки. Класифікація видів порушень психофізичного розвитку дітей	7	12
7.	Тема 7. Психолого-педагогічна характеристика учнів із різними видами порушень розвитку: загальні та специфічні закономірності розвитку дітей з різними нозологіями	7	12
8.	Тема 8. Загальні вимоги до організації і змісту корекційно-розвивального педагогічного процесу: особливості реалізації завдань спеціальної освіти	7	12
9.	Тема 9. Вимоги щодо організації та здійснення психолого-педагогічного супроводу дітей з порушеннями розвитку в загальноосвітньому просторі.	8	12
Разом:		64	108

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Основи спеціальної педагогіки» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- розв'язування тестових завдань;
- завдання на конструювання оптимального набору понять і категорій власного дослідження;
- поточне опитування;
- вирішення проблемних запитань;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- екзамен.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Історії дошкільної педагогіки» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Письмовий екзамен	Разом
20%	20%	20%	40%	100%
1. Усне опитування під час заняття (1-4 теми по 5 балів = 20 балів) 2. Письмова робота – макс. 80 балів	1. Усне опитування під час заняття (5-9 теми по 5 балів = 25 балів) 2. Письмова робота – макс. 75 балів	1. Написання та захист КПІЗ = 80 б. 2. Виконання завдань під час тренінгу = 20 б.	Тестові завдання (15 тестів по 4 балів за тест) – макс. 60 балів пит. 1 – макс. 20 б. пит. 2 – макс. 20 б.	100

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За нац. шкалою	За шкалою ECTS
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-58	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Друковані роздаткові матеріали	1–9
2.	Методичні матеріали для проведення інформаційно-комунікаційної роботи	1–9
3.	Електронний варіант лекцій	1–9
4.	Електронний варіант практичних занять	1–9

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ З ОСНОВ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

1. Баєва Т.Ф. Корекційна педагогіка як галузь педагогічної науки // Освіта Донбасу. 2011. №2 (145). С. 57 – 65.
2. Волошина О.В. Основи спеціальної педагогіки. Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2012. 168 с.
3. Волошина О.В. Відхилення у поведінці учнів загальноосвітніх навчальних закладів як психолого-педагогічна проблема // Наукові записки. Серія: педагогіка і психологія. Державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. Випуск 29. Вінниця, 2009 . С. 246-251.
4. Волошина О.В. Підготовка майбутніх учителів до інклюзивних форм роботи як нагальна потреба сучасної школи // Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології. Теоретичний та науково- методичний часопис. Том 1. Рівне, 2010. С. 253-258.
5. Волошина О.В. Корекційна робота з дітьми з синдромом дефіциту уваги як нагальна потреба сучасної школи// Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія. Випуск 32.Вінниця, 2010. С. 257-261
6. Вступ до абілітації та реабілітації дітей з обмеженнями життєдіяльності: [навчально-методичний посібник] / Л.Б. Люндквіст, В.В. Бурлака, А.Г. Шевцов [та ін.]. К.: Герб, 2007. 288 с.
7. Гавриць С., Григоренко є. Інформаційні технології у навчальній діяльності учнів допоміжної школи//Дефектолог. 2009. № 11. С. 18 – 20.
8. Давидюк М.О. Корекційна педагогіка: Хрестоматія. Вінниця: ТОВ «Фірма «Планер», 2011. 205 с.
9. Дегтяренко Т.М., Вавіна Л.С. Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами: навчальний посібник. Суми: ВТД «Університетська книга». С. 33-64.
10. Даніелс Е. Залучення дітей з особливими потребами до загальноосвітніх класів /Е. Даніелс, К. Стаффорд. Львів: Тов-во «Надія», 2002. С. 37-54.
11. Дефектологічний словник: навч. пос./За ред. В.І.Бондаря, В.М.

Синьова. К.: «МПЛеся», 2011. 528 с.

12.Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред.. В.Г.Кремень. К.: ХрінкомІнтер, 2008. 1040 с.

13.Закон України «Про загальну середню освіту» //Відомості Верховної Ради України. 1999. № 28.

14.Закон України «Про освіту». Електронний ресурс. Режим доступу: https://urist-ua.net/закони/про_освіту/

15.Ілляшенко Т.Д. Аномальна дитина в школі / Т.Д. Ілляшенко, Н.М. Стадненко. Київ, 1995.199с.

16.Конституція України : Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р.К. : Преса України, 1997. 80 с.

17.Краснова Н. П. Аналіз проблем ділового спілкування в соціально-педагогічній літературі// Соціальна педагогіка: теорія та практика.2012. № 4. С. 86-94.

18.Концепція спеціальної освіти осіб з особливостями психофізичного розвитку в найближчі роки та на перспективу / Академія педагогічних наук. Інститут дефектології / За ред. В. І. Бондаря, Л. С. Вавіної. К., 1996. 36 с.

19.Липа В. Основы коррекционной педагогики. Донецк: Лебідь, 2002. 327 с.

20.Луцько К.В. Концепція Державного стандарту спеціальної освіти дітей з особливими потребами // Дефектологія. 1999. № 4.

21.Мартинчук О.В. Генезис дослідницьких підходів до визначення поняття «освітня інтеграція дітей з психофізичними порушеннями // Тенденції розвитку вищої освіти в Україні: європейський вектор: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Ялта (21-22 березня 2013 року). Ялта: РВНЗ КГУ, 2013. Ч. 1. С. 265-270.

22.Наказ Міністерства освіти і науки України від 02.12.2005 р. за № 691 «Про створення умов щодо забезпечення права на освіту осіб з інвалідністю»

23.Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160 с.

24.Спеціальна педагогіка : понятійно-термінол. слов. / за ред. В. І. Бондаря. Луганськ : Альма-матер, 2003. 436 с.

ДОПОМІЖНА ЛІТЕРАТУРА

1. Пантонюк Т., Невмержицька О., Пантонюк М. Основи спеціальної педагогіки: Навчально- методичний посібник. 2-ге видання, доповнене і перероблене. Дрогобич: Редакційно- видавничий відділ ДДПУ, 2009. 324 с.

2. Положення про спеціальну загальноосвітню школу (школу-інтернат) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку / Міністерство освіти і науки України 15.09. 2008 № 852 // Дефектологія. 2009. № 3 (27). С. 11 – 20.

3. Про затвердження Положення про спеціальну загальноосвітню школу (школу- інтернат) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку : наказ / Міністерство освіти і науки України 15.09. 2008 № 852 // Дефектологія. 2009. № 3 (27). С.

4. Психологічна енциклопедія /авт.- упоряд. Степанов О. М. К. :

«Академвидав», 2006. 424 с.

5. Реабілітаційний супровід навчання неповносправних дітей: методичний посібник/ Укл.: А.Луговський, М. Сварник, О. Падалка. Львів: Колесо, 2008. 144 с.

6. Педагогічний словник / За ред. М.Д. Ярмаченка. К.: Педагогічна думка, 2001. 516 с.

7. Пихтіна Н. П. Основи педагогічної техніки [Текст]: навч. посібник [Текст].Рек. МОН. К. : ЦУЛ, 2013. 316 с.

8. План дій щодо запровадження інклюзивного навчання у дошкільних, загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах на 2009–2012 рр.

9. Путівник для батьків дітей з особливими освітніми потребами : навчально-методичний посібник у 9 книгах. Книга 1. Інклюзивна освіта: вибір батьків/ за заг. ред. Колупаєвої А.А.К. : ТОВ ВПЦ «Літопис-ХХ». 2010. 70 с.

10. Романко І. Комунікативна взаємодія вчителя й учнів як спосіб міжособистісних стосунків у навчально-виховному процесі // Українська мова і література в школі. Київ, 2012. № 7. С. 54 – 57

11. Романчак Ж.І. Організаційно-методичні умови професійного співробітництва в інклюзивному навчальному закладі / Наша школа. 2014. № 4. С.33 – 37.

14. Служинська З. Спадковість людини. Львів: Галицька видавнича спілка, 2012. 365с.

15. Синьов В.М. Основи дефектології: Навч. посібник / В.М. Синьов, Г.М. Коберник. К.: Вища шк., 1994. 143 с.

16. Синьов В. Нова стратегія розвитку спеціальної педагогіки в Україні. / В. Синьов, А.Шевцов. «Дефектологія». 2004. № 2.

17. Софій Н. Філософія інклюзивної освіти // Інклюзивна освіта: стан і перспективи розвитку в Україні. Науково-методичний збірник до Всеукраїнської науково-практичної конференції. Київ, 2007. С. 7 -14.

18. Синьова Є.П. Життєвий шлях особистості - сучасника епохи. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та психологія. Випуск 15. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції "Внесок наукових шкіл НПУ імені М.П. Драгоманова у розвиток світової та вітчизняної дефектології", присвяченої 175 річниці НПУ імені М.П. Драгоманова та 70- річчю від дня народження академіка В.М. Синьова. Київ, 2010. С. 3-4.

19. Синьов В.М., Коберник Г.М. Основи дефектології: Навч. посібник К.: Вища шк., 1994.143 с.

20. Сучасні тенденції розвитку спеціальної освіти (українсько-канадський досвід): матеріали Міжнародної конференції/за ред. В.І.Бондаря, Р.Петришина. К.: Наук. Світ, 2004.200 с

21. Холковська І.Л. Корекційна педагогіка. Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2007.328 с.

22. Якса Н. В. Корекційна педагогіка : метод. посіб. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2006. 188 с.

ІНТЕРНЕТ РЕСУРСИ

1. <https://mon.gov.ua/ua> – сайт Міністерства освіти і науки України.
2. <http://www.nbuv.gov.ua/> – сайт Національної бібліотеки України імені Володимира Вернадського.
3. <https://osvita.ua/> – тематичний ресурс в українському Інтернеті, присвячений освіті в Україні та за її межами.
4. <https://ukped.com/home.html> – портал «Українська педагогіка».

ПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ:

1. «Дошкільне виховання».
2. «Вихователь – методист дошкільного закладу».
3. «Палітра педагога».
4. «Психолог дошкілля».
5. «Педагогіка толерантності».